

Rekreasyonel Motivasyonların Belirlenmesi: Spor Tesisi Örneği

Haldun MÜDERRİSOĞLU¹ Hüseyin Samet AŞIKKUTLU¹
Ayşe KALAYCI¹ Burcu SALANTUR¹

ÖZET

Bu çalışmada, kullanıcıların rekreasyonel motivasyonlarını belirlemek ve bu motivasyon faktörlerinin kullanıcı özelliklerine göre nasıl değişim gösterdiğini tespit etmek amacıyla Ankara Anıttepe Spor Tesisleri'nde 200 katılımcıya anket uygulanmıştır. Değerlendirme sonucunda, yedi adet motivasyonel faktör grubu tespit edilmiştir. Yapılan analizlere göre, rekreasyonel motivasyonlar katılımcının cinsiyeti, yaşı, çalışma durumu ve aktivitenin gerçekleştirildiği alanın özelliklerine göre değişim gösterdiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dış mekan, rekreasyon, motivasyon

Determining of the recreational motivation: Example of sport area

ABSTRACT

In this study, a questionnaire was applied to 200 users, with the aim of determining the recreational motivation factors, and how these factors change according to users properties. Seven recreational motivation factors were determined at the end of the evaluation. According to the analysis, it was found that recreational motivation factors change according to user's gender, age, working situation and the specialities of the area where the activity is being done.

Keywords: Outdoors, recreation, motivation.

GİRİŞ

Son yıllarda dış mekân rekreasyonel faaliyet çeşitlerinin ve bu faaliyetlere katılımın artması, bu konuyla ilgili çalışmaların da artmasına sebep olmuştur. Dış mekan rekreasyonel faaliyetlere katılım tecrübeleri toplum bireylerine çeşitli yararlar sağlamaktadır. Bundan dolayı, bu tip faaliyetlerin gerçekleştirildiği alanlar için önemli bir yönetim hedefi; katılımcıların memnuniyetlerini artırmak amacıyla alana gelmelerini teşvik eden faktörlerin belirlenmesi ve bu doğrultuda kararların alınmasıdır. Bu bağlamda, katılımcıların ihtiyaçlarını karşılamak ve memnuniyetlerini optimize etmek için rekreasyonel faaliyetlere katılımlarını etkileyen motivasyon etkenlerinin belirlenmesi önemli bir husustur.

Turizm motivasyonları 1950'lerin başından itibaren bilimsel çalışmalara konu olmuştur. Rekreasyonel faaliyetlere katılıma motive eden faktörlerin araştırılmasında REP (Recreation Experience Preference) ölçütünü kullanan Driver ve Brown (1975) "ın yaptıkları çalışma konuyla ilgili diğer çalışmalara

¹ A.İ.B.Ü. Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Düzce

alt yapı oluşturmuştur (Graefe ve ark., 1999). Ayrıca Rosenthal ve ark. (1982) yaptıkları çalışmada sekiz adet motivasyonel faktör grubu (araştırma, günlük rutinlerden kaçış, genel anlamda doğa deneyimleri, kendini sınama, egzersiz, benzer zevklere sahip insanlarla birlikte olmak, eğlenmek ve fiziksel gerginliklerden uzaklaşmak) belirlemişlerdir.

Yapılan çalışmaların bir çoğunda motivasyonel faktörlerin kişilerin demografik özelliklerine, gerçekleştirilen faaliyetlerin tipine, katılımcıların önceki deneyim seviyesine bağlı olduğu belirtilmiştir (Ewert, 1993). Kinnaird (1994) ve Annett ve ark. (1995) e göre rekreasyonel faaliyetlere etki eden faktörler katılımcıların cinsiyetlerine göre değişim göstermektedir. Katılımcıların faaliyeti birlikte gerçekleştirdiği grup boyutu ve tipinin de aynı zamanda motivasyonel faktörler üzerinde etkili olduğu Ewert ve Hollenhorst (1989) tarafından belirtilmiştir. Benzer bir şekilde Schuett (1994) katılımcı grup boyutu ve grubun kimlerden oluştuğunun seçilen rekreasyonel aktivitenin katılım ve memnuniyetine etki eden motivasyonel faktörler üzerinde etkiye sahip olduğunu çalışmasında belirtmiştir. Jackson ve Wong (1982) rekreasyonel motivasyonun katılımcıların beklentileriyle bağlantılı olarak belirlenebileceğini belirtmişlerdir. Pearce (1993) rekreasyonel motivasyonu konu alan çalışmaları konu alan motivasyonların dinamik olabileceği ve zaman içinde değişebileceği gerekçesiyle eleştirmiştir.

Bu çalışmada Ankara Anıttepe Spor tesislerinde yüzme, koşu ve atletizm faaliyetlerine katılan katılımcıların bu faaliyetleri gerçekleştirmelerini olumlu etkileyen motivasyonel faktörleri belirlemek amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- Katılımcıları alandaki faaliyetlere katılıma teşvik eden motivasyonlar nelerdir?
- Rekreasyonel motivasyonlar katılımcı özelliklerine göre nasıl değişim göstermektedir?

MATERYAL ve YÖNTEM

Bu çalışmada Ankara Anıttepe Spor Tesislerinde koşu, yüzme ve atletizm faaliyetlerine katılan 200 adet katılımcıyla yüz yüze görüşmeler şeklinde faaliyetlere katılımlarını olumlu etkileyen motivasyonları belirleme amacıyla anket uygulanmıştır. Anket soruları hazırlanırken; Confer ve ark. 1996, Todd ve ark. 2001, Graefe ve ark. 1999 ve Müderrisoğlu ve ark. (2005) 'in çalışmalarından yararlanılmıştır.

Çalışma Alanı

Anıttepe Spor Tesisleri Ankara İli, Çankaya ilçe sınırları içerisinde yer almaktadır. Tesis içerisinde açık ve kapalı olmak üzere iki adet yüzme havuzu, koşu parkuru ve atletizm alanı bulunmaktadır.

Kullanıcı Özelliklerini Belirlenmesi

2006 Mart- Nisan tarihleri arasında yapılan bu anket çalışması 200 katılımcıyı kapsamaktadır. Anket kapsamında, katılımcıların cinsiyetleri, yaş durumları, iş durumları, tesise kimlerle geldikleri, hangi aktiviteleri gerçekleştirdikleri soruları sorulmuştur. Anketin ikinci bölümünde ise katılımcıları motive eden faktörleri belirlemeye yönelik sorular sorulmuştur. Motivasyonların etki derecesini ölçmek için beş noktalı likert ölçeğinden yararlanılmıştır. Buna göre 1 “Etkisiz”, 5 “Çok etkili” olarak belirlenmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi:

Çalışmada 33 adet motivasyon kriteri dikkate alınmıştır. Bu kriterler içerisinden Varimax Rotation yöntemiyle faktör analizi yapılmıştır. Faktörlerin güvenilirliği Cronbach's Alpha Reliability analizi kullanılarak belirlenmiştir. Saptanan faktörlerin kişi özellikleriyle ilişkisini belirlemek için korelasyon analizinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Katılımcı Özellikleri

Yapılan değerlendirmeler sonucunda anket çalışmasına katılanların %32 sinin bayan, %68 inin erkek olduğu, %28 inin çalışan gruptan, % 52 sinin öğrenci grubundan, %19 unun çalışmayan gruptan olduğu, %25 inin ailesiyle, % 40 ının arkadaşlarıyla, %35 inin alana yalnız geldiği, % 40 ının kapalı mekandaki aktivitelere, % 40 ının açık alandaki aktivitelere, % 6 sınıfın hem açık hem de kapalı alandaki aktivitelere katıldığı tespit edilmiştir.

Rekreasyonel Katılım Motivasyonları

Bu çalışmada motivasyonun katılıma etkisi üzerine 33 adet kriter dikkate alınmıştır. Bu kriterlerden en etkili beş tanesi sırası ile sağlıklı olmak, fiziksel kapasitemi ve kondisyonumu artırmak, formumu korumak, kendime olan güvenimi artırmak, alanın temiz olması olarak sıralanabilir. Katılıma etkisi en az olanlardan başlıca beş tanesi bunun bir meydan okuma olduğunu düşünmek, iyi vakit geçirecek başka bir yerin olmaması, ilerde yapmış olduğum spor dalıyla ilgili meslek edinmek, ulaşımın kolaylığı ve ucuzluğu, alanın yakın oluşu olarak sıralanabilir. Çizelge 1' de görüldüğü üzere rekreasyonel motivasyonun katılıma etkisi % 65 varyansla açıklanan 7 faktör belirlenmiştir. I. Faktör %13 varyansla açıklanmakta ve Cronbach's alpha' sı 0,87'dir. Hesaplanan alfa değeri bu faktörün yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir (Özdamar,1999). I. Faktöre 8 adet motivasyon kriteri girmektedir. Bu kriterlerin ortak özelliği sosyalleşme ile ilgili olmalarıdır. II. Faktör % 12 varyansla açıklanmakta ve Cronbach's alpha' sı 0,77' dir. Bu

değere göre II. Faktör oldukça güvenilirdir . II. Faktöre 5 adet motivasyon kriteri girmektedir. Bu kriterlerin ortak özelliği kendini ispatlamak ile ilgili olmalarıdır. III. Faktör %11 varyansla açıklanmakta ve Cronbach's alpha' sı 0,81' dir. Buna göre III. Faktörde yüksek derecede güvenilirdir. III. Faktöre 7 adet motivasyon kriteri girmektedir. Bu kriterlerin ortak özelliği sağlık ile ilgili olmalarıdır. IV. Faktör %10 varyansla açıklanmakta ve Cronbach's alpha' sı 0,82' dir. Buna göre IV. Faktör yüksek derecede güvenilirdir. IV. Faktöre 4 adet motivasyon kriteri girmektedir. Bu kriterlerin ortak özelliği alan ile ilgili olmalarıdır. V. Faktör %7 varyansla açıklanmakta ve Cronbach's alpha' sı 0,75' dir. Buna göre V. Faktör oldukça güvenilirdir. V. Faktöre 3 adet motivasyon kriteri girmektedir. Bu kriterlerin ortak özelliği rutin yaşantıdan kaçış ile ilgili olmalarıdır. VI. Faktör %7 varyansla açıklanmakta ve Cronbach's alpha' sı 0,77' dir. Buna göre VI. Faktör oldukça güvenilirdir. VI. Faktöre 4 adet motivasyon kriteri girmektedir. Bu kriterlerin ortak özelliği bilgi ve becerileri geliştirmek ile ilgili olmalarıdır. VII. Faktör %5 varyansla açıklanmakta ve Cronbach's alpha' sı 0,83' dir. Buna göre VII. Faktörde yüksek derecede güvenilirdir. VII. Faktöre 2 adet motivasyon kriteri girmektedir. Bu kriterlerin ortak özelliği yönetim ile ilgili olmalarıdır.

Cizelge1. Motivasyon faktör grupları ve aritmetik ortalamaları

Motivasyon	Motivasyon A.O.	Faktör I	Faktör II	Faktör III	Faktör IV	Faktör V	Faktör VI	Faktör VII
Sosyal ve kültürel açıdan bilgilerimi artırmak	2.57	0.52						
Benzer ilgi alanlarına sahip insanlarla birlikte olmak	2.83	0.77						
Bilgi ve becerilerimi diğer insanlarla paylaşmak	2.64	0.74						
Arkadaşlarımla birlikte olmak	3.07	0.71						
Eğlenmek ve iyi vakit geçirmek	3.24	0.39						
Sosyal bir ortam paylaşmak	3.17	0.57						
Farklı kültürde insanlarla arkadaşlık kurmak	2.65	0.52						
Yeni insanlarla tanışmak	2.63	0.59						
Bunun bir meydan okuma olduğunu düşünmek	2.02		0.52					
Yarışmalara hazırlanmak	2.60		0.71					
Kazanma duygusu	2.60		0.85					
Liderlik duygusu	2.61		0.80					
Kendim için bir şeyler yapma duygusu	3.16		0.43					
Sağlıklı olmak	4.14			0.69				
Formumu korumak	3.58			0.65				
Kendime olan güvenimi artırmak	3.33			0.52				
Fiziksel kapasitemi ve kondisyonumu artırmak	3.68			0.75				
Planlı ve programlı yaşamayı öğrenmek	3.04			0.58				
Bireysel olarak spor yapmak	3.08			0.56				

Boş zamanlarımı değerlendirmek	2.96			0.48				
İyi vakit geçirecek başka bir yerin olmaması	2.32				0.58			
Alanın yakın oluşu	2.44				0.84			
Ulaşımın kolaylığı ve ucuzluğu	2.39				0.87			
Alanı kullanma maliyetinin düşük olması	2.45				0.78			
Günlük rutin yaşantıdan uzaklaşmak	2.89					0.84		
Okul ve iş stresinden kurtulmak	3.12					0.75		
Toplum yaptırımlarından uzaklaşmak	2.46					0.70		
İlerde yapmış olduğum spor dalıyla ilgili meslek edinmek	2.34						0.47	
Bilgi ve becerilerimi geliştirmek	3.07						0.59	
Spor dalıyla ilgili deneyim elde etmek	3.01						0.62	
Başarılı olabileceğimi kendime göstermek	3.11						0.46	
Alanın temiz olması	3.28							0.72
Alanın iyi idare edilmesi	3.09							0.77
Genel ort.		2.85	2.60	3.40	2.40	2.82	2.88	3.18
Alfa		0.87	0.77	0.81	0.82	0.75	0.77	0.83
Variance (%)		13	12	11	10	7	7	5

F I: Sosyalleşme; F II: Kendini ispatlamak; F III: Sağlık; F IV: Alan ile ilgili özellikler ; F V: Rutin yaşantıdan kaçış; F VI: Bilgi ve becerileri geliştirmek; F VII: Yönetim Motivasyonun etki derecesi: 1 “etkisiz”, 5 “çok etkili”

Motivasyon Faktörleri Ve Katılımcı Özellikleri Arasındaki İlişki

Çizelge 2’ de verilen verilere göre cinsiyet etkeninin sosyalleşme, bilgi ve beceri faktör gruplarında etkili olduğu görülmektedir. Kendini ispatlama, sağlık, alanla ilgili özellikler, rutinden kaçış, yönetim faktör gruplarının etkisiz olduğu görülmektedir. Sosyalleşme, bilgi beceri edinme motivasyonları çalışma alanındaki rekreasyonel faaliyetlere katılımı, kadınlar üzerinde erkeklere göre daha fazla etkilidir. Çizelge 2’ de yer alan verilere göre, yaş etkeninin sosyalleşme, kendini ispatlama, rutinden kaçış, bilgi ve beceri, yönetim faktör gruplarında etkili olduğu görülmektedir. Sağlık, alanla ilgili özellikler faktör gruplarında etkisiz olduğu görülmektedir. Sosyalleşme, kendini ispatlama, rutin hayattan kaçış, bilgi beceri edinme motivasyonları genç katılımcılar üzerinde yaşlı katılımcılara göre daha fazla etkilidir. Bununla beraber alan yönetiminin kalitesi yaşlı katılımcılara gençlere göre daha fazla etkilemektedir. Çizelge 2’ de verilen verilere göre iş etkeninin sosyalleşme, kendini ispatlama, alanla ilgili özellikler, bilgi ve beceri, yönetim faktör gruplarında etkili olduğu görülmektedir. Katılımcı özelliklerinden çalışma durumu ile etkili olduğu motivasyon faktörlerine bakıldığında, bu faktörlerin öğrenci ve çalışmayan katılımcılar üzerinde çalışan katılımcılara göre daha etkili olduğu

görülmektedir. Alana kimlerle gelindiği Çizelge 2 de verilen anket sonuçlarına göre, rekreasyonel motivasyon faktörü olarak önem arz etmemektedir.

Çizelge2. Motivasyon faktörleri ve katılımcı özellikleri arasındaki ilişki

CİNSİYET		F I	F II	FIII	FIV	FV	FVI	FVII
	Erkek		2,63	2,54	3,30	2,58	2,71	2,61
Kadın		2,95	2,92	3,45	2,31	2,07	3,01	3,15
F		4,51*	0,23	1	1,96	0,82	5,26*	0,21
YAŞ		F I	F II	FIII	FIV	FV	FVI	FVII
	11-18	3,16	3,01	3,42	2,27	2,71	3,37	2,79
	19-30	3,02	2,83	3,37	2,40	3,21	3,11	3,15
	31-50	2,49	2,08	3,27	2,41	2,70	2,38	3,37
	51- +	2,21	1,86	3,61	2,90	2,36	1,85	3,96
F		8,02***	11,63***	0,60	1,38	4,16**	16,01***	4,42**
ÇALIŞMA DURUMU		F I	F II	FIII	FIV	FV	FVI	FVII
	Çalışıyor	2,55	2,12	3,29	2,34	2,81	2,49	3,29
	Öğrenci	3,06	2,94	3,34	2,19	2,85	3,23	2,85
	Çalışmıyor	2,69	2,30	3,71	3,15	2,73	2,48	4,01
	F		5,49**	13,05***	2,63	8,50***	0,14	10,78***
ALANA KİMLERLE GELDİĞİ		F I	F II	FIII	FIV	FV	FVI	FVII
	Aile	2,80	2,53	3,57	2,45	2,62	2,83	3
	Arkadaşlar	2,77	2,59	3,23	2,30	2,76	2,80	3,20
	Yalnız	2,97	2,63	3,43	2,54	2,95	2,95	3,22
	F		0,69	0,11	1,93	0,66	1,19	0,30

F I: Sosyalleşme; F II: Kendini ispatlamak; F III: Sağlık; F IV: Alan ile ilgili özellikler; F V: Rutin yaşantıdan kaçış; F VI: Bilgi ve becerileri geliştirmek; F VII: Yönetim Motivasyonun etki derecesi: 1 “etkisiz”, 5 “çok etkili”

Motivasyon Faktörleri Ve Alan Özellikleri Arasındaki İlişki

Çizelge 3’ de verilen verilere göre alan özelliği etkeninin sosyalleşme, kendini ispatlama, alanla ilgili özellikler, rutinden kaçış, bilgi ve beceri, yönetim faktör gruplarında etkili olduğu görülmektedir. Sağlık faktör gruplarında etkisiz olduğu görülmektedir. Açık alan rekreasyonu koşu parkurunda yapılan aktiviteleri (koşu, yürüyüş, atletizm vb.) içermektedir. Kapalı alan rekreasyonu ise yüzme havuzunda spor yapan yüzücüler ile ilgilidir. Açık ve kapalı alanda yapılan rekreasyon aktiviteleri ise hem yüzücüler hem de koşu parkurunda spor yapan katılımcılarla ilgilidir. Sosyalleşme motivasyonu en yüksek olanlar kapalı alanda spor yapanlardır. Kendini ispatlama motivasyonu en yüksek olanlar kapalı alanda spor yapanlardır. Sağlık motivasyonu en yüksek olanlar kapalı alanda spor yapanlardır. Alanla ilgili özellikler motivasyonu en yüksek olanlar açık alanda spor yapanlardır. Rutinden kaçış motivasyonu en yüksek olanlar kapalı alanda spor yapanlardır. Bilgi ve beceri motivasyonu en yüksek olanlar açık ve kapalı alanda spor yapanlardır. Yönetim motivasyonu en yüksek olanlar açık alanda spor yapanlardır.

Cizelge3. Motivasyon faktörleri ve alan özellikleri arasındaki ilişki

ALAN ÖZELLİĞİ	F I	F II	FIII	FIV	FV	FVI	FVII
	Açık alan	2,35	2,20	3,31	2,56	2,56	2,23
Kapalı alan	3,33	3,06	3,57	2,47	3,10	3,41	2,91
Açık-Kapalı alan	3,32	3,20	3,56	1,48	2,64	3,50	2,54
F	24,19***	15,85***	1,72	3,92*	3,67*	29,45***	5,23**

F I: Sosyalleşme; F II: Kendini ispatlamak; F III: Sağlık; F IV: Alan ile ilgili özellikler ; F V: Rutin yaşantıdan kaçış; F VI: Bilgi ve becerileri geliştirmek; F VII: Yönetim
Motivasyonun etki derecesi: 1 “etkisiz”, 5 “çok etkili”

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada rekreasyonel faaliyetlere katılıma etki eden motivasyonları ve bu motivasyonların etki derecelerinin, aktivitenin gerçekleştirildiği alanın ve katılımcıların özelliklerine göre nasıl değişim gösterdiği incelenmiştir.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre; motivasyonel faktörler; sosyalleşme faktörü, kendini ispatlama motivasyon faktörü, sağlık motivasyon faktörü, alanla ilgili özellikle motivasyon faktörü, rutinden kaçış motivasyon faktörü, bilgi ve becerileri geliştirme motivasyon faktörü ve alanın yönetimi motivasyon faktörü olmak üzere yedi motivasyonel faktör grubu tespit edilmiştir.

Cinsiyetin rekreasyonel motivasyonlar üzerindeki etkilerini inceleyen birçok çalışma yapılmıştır (Hendee ve ark 1990; Young 1993; Kinnaird 1994; Annett ve ark. 1995). Bu çalışmaların ortak sonucu cinsiyetin rekreasyonel motivasyonlar üzerinde etkili olduğudur. Yapılan bu çalışmada da cinsiyetin motivasyonlar üzerinde etkili olduğu gözlemlenmektedir. Ancak bu etki çok sınırlı kalmaktadır. Belirlenen yedi motivasyon faktöründen sadece ikisinde bu etki gözlemlenmektedir. Kalımcıların yaşlarının motivasyonları üzerindeki etkilerinin inceleyen Carrol ve Alexandris (1997) ye göre yaş etkili bir özelliktir. Bu çalışmada görüldüğü üzere belirlenen yedi motivasyon faktörünün beşi üzerinde yaş etkilidir. Rekreasyonel motivasyona katılımcıların çalışma durumlarının ne şekilde etkisi olduğunu belirlemeye yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmada elde edilen verilere göre çalışma durumu rekreasyonel motivasyonlar üzerinde oldukça fazla etkiye sahiptir. Birçok çalışma rekreasyonel motivasyonu, katılımcının alana kiminle geldiğine bağlı olarak değişim gösterdiğini ortaya koymasına karşın (Schuett 1994), elde edilen bulgular ışığında bu sonuç desteklenmemektedir. Vogelsong ve ark. (1997) yaptıkları çalışmada rekreasyon alanının özelliklerinin, kullanıcılara sunduğu olanakların motivasyon üzerinde etkili olduğunu ortaya koymuşlardır. Çalışmamızda bu sonuçları desteklemektedir.

Sonuç olarak;

- Araştırma alanındaki rekreasyonel faaliyetlere kalımda en belirleyici olan motivasyon sağlıklı olma isteğidir,
- Katılımcı özelliklerinden yaş ve çalışma durumu motivasyonlar üzerinde etkilidir,

- Cinsiyetin motivasyonlar üzerindeki etkisi sınırlıdır,
- Katılımcıların alana kiminle geldiği motivasyonlarını etkilememektedir.
- Alan içerisindeki rekreasyonel olanaklar direk olarak katılımcıların motivasyonlarını değiştirmektedir.

KAYNAKLAR

- Annett, S., C. Dabrowski, R.A. Robertson, 1995.** Motivations and constraints to spring break travel: A cross gender. Proceedings of the 1995 Northeastern Recreation Research Symposium. New York. 217-221.
- Carroll, B., Alexandris, K., 1997.** Perception of constraints and strength of motivation: Their relationship to recreation sport participation in Greece. Journal of Leisure Research, 29(3), 279-299.
- Confer, J.J., Vogelsong, A.R., Graefe, D.S., Solan and J., Kramp, 1996.** Relationship between motivations and recreation activity preference among Delaware State Park visitors: an exploratory analysis. Proceedings of the 1996 Northeastern Recreation Research Symposium. New York. 146-153
- Driver, B.L., Brown, P.J., 1975.** A sociopsychological definition of recreation demand, with implications for recreation resource planning. In Assessing demand for outdoor recreation. Washington, DC: National Academy of Sciences.
- Ewert, A., Hollenhorst, S., 1989.** Testing the adventure model: Empirical support for a model of risk recreation participation. Journal of Leisure Research. 21: 124-139.
- Ewert, A., 1993.** Differences in the level of motive importance based on trip outcome, experience level and group type. Journal of Leisure Research. 25: 335- 349:
- Graefe, A.R., Thapa, B., Confer, J.J., Absher, J.D., 1999** Relationships between trip motivations and selected variables among Allegheny National Forest Visitors. Wilderness Science in a Time of Change Conference, Montana. Volum 4, 107-112
- Hendee, J.C., Stankey, G.H., Lucas, R.C., 1990.** Wilderness management. Golden CO: North American Press.
- Jackson, E.L., Wong, R.A.G., 1982.** Perceived conflict between urban cross-country skiers and snowmobilers in Alberta. Journal of Leisure Research, 14(1), 47-62.
- Kinnaird, V., D. Hall, 1994.** Tourism: A gender analysis. Chichester, England: John Willey and Sons.
- Müderrisoğlu, H., Kutay, E.L., Örnekeçi Eşen, S.,2005.** Kırsal rekreasyonel faaliyetlerde kısıtlayıcılar. Tarım Bilimleri Dergisi. 11(1), 40-44.
- Özdamar, K., 1999.** Paket Programlar ile İstatiksel Veriler Analizi. Kaan Kitapevi, Eskişehir. Cilt 1, 535 pp.

- Pearce, D.G., 1993.** Comparative studies in tourism research. In D.G. Pearce, R.W. Butler (Eds.), *Tourism research: Critiques and challenges*. pp 20-35. London: Routledge.
- Rosenthal, D.H., Driver, B.L., Waltman, D., 1982.** Construct validity of instruments measuring recreationists' preferences. *Leisure sciences*. 5: 89-108.
- Schuett, M.A., 1994.** Environmental preference and risk recreation: The case of white water kayakers. *Journal of Environmental Education*. 25: 9-14.
- Todd, S.L., Graefe, A.R., Mann, W., 2001.** Differences in scuba diver motivations based on level of development. *Proceedings of the 2001 Northeastern Recreation Research Symposium*. New York. 107-117
- Vogelsong, H., A.R. Graefe, J.J. Confer, D.S. Solan, J.K. Kramp, 1997.** Relationships between motivations and recreation activity preferences among Delaware State Park visitors: an exploratory analysis. *Proceedings of the 1997 Northeastern Recreation Research Symposium*. New York. pp : 124-127.
- White, E., Gray, L.P., 2001** Skier motivations: do they change over time?. *Proceedings of the 2001 Northeastern Recreation Research Symposium*. New York. 115-117.
- Young, R., 1993.** Towards an understanding of wilderness participation. *Leisure sciences*, 5, pp: 339-357.